

РЕШЕНИЕ

№ 1568

гр. София, 11.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 65
състав**, в публично заседание на 21.02.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ванина Колева

при участието на секретаря Ирена Йорданова, като разгледа дело номер **11772** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).
Образувано е по жалба на П. Р. П. с адрес [населено място], ул. „К. М.-Л.“ № 125, ет. 6, ап. 17 срещу Акт за установяване на публично държавно вземане (АУПДВ) № 01-6500/6991 от 05.07.2021 г., издаден от заместник изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“, с който на основание чл. 18, ал. 3, т. 1 и ал. 4, б. „б“, във вр. с чл. 67, ал. 1 от Наредба № 11 от 06.04.2009 г. за условията и реда за прилагане на мярка 214 "Агроекологични плащания" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007-2013 г., чл. 59, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с чл. 166 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и чл.20а, ал.1, ал. 2 и ал. 4 от Закона за подпомагане на земеделските производители са установени задължения в размер на 11 510, 72 лева, представляваща изплатена субсидия по мярка 214 „АЕП“ от ПРСР 2007-2013 г., направление „Възстановяване и поддържане на затревени площи с висока природна стойност (В. 1)“ за кампания 2014 и 2015 във връзка с подадените от жалбоподателя заявления подпомагане за 2013 с УИН 22/210513/51611, за 2014 с УИН 12/230514/6363 и за 15 с УИН 12/150615/68177.
В жалбата и подадени писмени бележки са изложени подробни доводи, че оспореният АУПДВ е незаконосъобразен и се моли същият да бъде отменен. Не претендира разноси.

Ответникът, заместник изпълнителният директор на Държавен фонд “Земеделие” (ДФЗ), в писмено становище излага доводи за законосъобразност на оспорвания акт и

моли жалбата да бъде отхвърлена. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Настоящото дело е образувано, след като с Решение № 11465 от 22.11.2023г. по адм.д. № 4826/2023г., Върховният административен съд (ВАС) е отменил Решение № 1127/22.02.2023г., постановено по адм. дело № 8114/2021г. на Административен съд София – град (АССГ), поправено с Решение № 1660/15.03.2023г., постановено по същото дело, и е върнал делото на Административен съд София – град за нова разглеждане от друг съдебен състав, при спазване на указанията дадени в решението.

В изпълнение на указанията на ВАС от ответника са представени и са приети като доказателства по делото договор за наем на земеделска земя № 48/15.05.2013г. сключен с [община]; допълнително споразумение № 1/10.03.2016г. и допълнително споразумение № 2/01.07.2016г. към него.,

От събраните по делото доказателства е установено, че П. Р. П. е регистриран с Уникален регистрационен номер (УРН) 602030 в Интегрираната система за администриране и контрол (И.). Одобрен е за участие по мярка 214 „Агроекологични плащания от ПРСР 2007-2013 г. с направление „Възстановяване и поддържане на затревени площи с висока придобивна стойност“.

По Заявление с УИН: 22/210513/51611 за кампания 2013г. за АП 13 на П. Р. П. са били изплатени 8786.19 лв. За кампания 2014: АП 13 по Заявление с УИН: 12/230514/63637 са му били изплатени 9231.88 лв. и по Заявление с УИН: 12/150615/68177 за кампания 2015: АП 13 - 10758.72 лв. Общата изплатена сума по направление „Възстановяване и поддържане на затревени площи с висока природна стойност (В. 1)”, представляваща сбор от изплатеното финансово подпомагане по направлението през годините, предхождащи годината на прекратяване на ангажимента, е в размер на 28776.79 лв.

С писмо относно поет агроекологичен ангажимент по мярка 214 „Агроекологични плащания" с изх.№ 01-6500/9284 от 22.11.2016 г. са изискани доказателства за прекратени договори за наем за земи от общинския и държавния поземлен фонд (О. и ДПФ) във връзка с влезлите изменения на Закона за собствеността ползването на земеделските земи.

С писмо с вх. № 01-2600/6662 от 22.11.2016 г. са предоставени: договор за наем на земеделска земя публична общинска собственост № 48/15 05.2013 г. с [община], област М. за срок от 5 години; допълнително споразумение № 1/10.03.2016 г., с който се прекратява договор № 48/15.05.2013 г., като прекратяването следва да се счита от дата 30.09.2016 г. и допълнително споразумение № 2/01.07.2016 г., с който се прекратява договор № 48/15.05.2013 г. и допълнително споразумение № 1/10.03.2016 г., като прекратяването следва да се счита от дата 01.07.2016 г.

С Уведомително писмо за прекратяване на агроекологичен ангажимент по мярка 214 „Агроекологични плащания" от програма за развитие на селските райони (ПРСР) 2007-2013 г. за кампанията 2016 г. изх. № 01-6500/6991 от 10.09.2019 г. П. Р. П. е уведомен, че не е доказал невъзможност да спази посочения ангажимент за парцел № 23073-72-2-1 с площ 0.58 Ха и Разплащателна агенция е прекратила агроекологичния му ангажимент.

С писмо с изх. № 01-6500/6991 от 03.07.2020 г. ДФЗ-РА е уведомил кандидата за откриване на административно производство за издаване на АУПДВ, съгласно чл. 26, ал.1 от АПК. В писмото са изложени фактическите обстоятелства, въз основа на които е прието, че са налице основания за издаване на АУПДВ. Дадена му е възможност да предостави допълнителна информация, в съответствие с чл. 34, ал. 3 от АПК или да

възстанови доброволно сумата, за която е извършено недължимо плащане, в случай че приеме фактическите констатации за основателни.

С писмо с вх. № 01-6500/6991 от 31.07.2020 г. кандидатът възразява срещу откритото производство по издаване на АУПДВ. След разглеждане на допълнително представената информация ДФЗ-РА не е приел направените възражения и представените към тях доказателства за основателни и не е намерил основание да прекрати административното производство по издаване на АУПДВ, поради което заместник изпълнителният директор на ДФЗ е издал обжалвания АУПДВ № 01-6500/6991 от 25.07.2021 г., с който на П. Р. П. са установени задължения в размер на 11 510,72 лв.

При така установената фактическа обстановка, съдът от правна страна съобрази следното:

Жалбата е подадена в срок, от лице, адресат на акта с правен интерес от оспорването му, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Оспореният акт е издаден от компетентен орган, съгласно Заповед № 03-РД/2891/23.07.2019 г. на изпълнителния директор на ДФЗ, с която са делегирани правомощия на заместник изпълнителния директор на ДФЗ П. С. да издава и подписва АУПДВ по всички схеми и мерки по директни плащания.

Актът е издаден в предвидената от закона форма, като съдържа фактическите и правните основания, послужили за издаването му.

При издаването му не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Земеделският производител е уведомен, възползвал се е от правото си и е подал възражение.

Съдът счита, че при издаване на оспорвания акт не са взети предвид всички относими факти и обстоятелства, като са налице такива, които сочат наличие на основанието по чл. 18, ал. 6 от Наредба № 11 от 6.04.2009 г. за условията и реда за прилагане на мярка 214 "Агроекологични плащания" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г.- в случаите на форсмажорни или изключителни обстоятелства агроекологичният ангажимент се прекратява и не се изисква частично или пълно възстановяване на получената от земеделския стопанин финансова помощ.

В хода на административното производство и пред съда бенефициерът твърди, че ангажиментът му е прекратен поради невъзможност за изпълнение, в резултат на нормативни промени по чл. 37и ЗСПЗЗ вр. с § 15 от ПЗР на ЗИД на ЗСПЗЗ за стопанската 2016 г., като тази невъзможност той със собствени усилия не може да отстрани.

В одобрената площ за подпомагане на задълженото лице са включени наети от общинския поземлен фонд имоти. След връщане на делото от ВАС, в изпълнение на указанията, дадени в мотивите на Решение № 11465 от 22.11.2023г. по адм.д. № 4826/2023г. на ВАС по делото са приети като доказателство договор за наем на земеделска земя публична общинска собственост № 48/15.05.2013г., сключен между [община], като наемодател и П. Р. П., като наемател за наети конкретно посочени имоти в землището на [населено място], [община] и в землището на [населено място] Речка, общ. В., земеделска земя с начин на трайно ползване пасище/мера, собственост на [община], за срок от 5 години, считано от 15.05.2013г. до 15.05.2018г.

С настъпилата законодателна промяна със Закона за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗИД на ЗСПЗЗ), обн. ДВ

бр. 61 от 2015 г., по конкретно с новия § 15 от ПЗР на ЗИДЗСПЗЗ, е предвидено ново задължение за ползвателите, сключили договори за наем или аренда на пасища, мери и ливади от държавния и общинския поземлен фонд преди 24 февруари 2015 г., в срок до 1 февруари 2016 г. да приведат договорите в съответствие с изискванията на чл. 37и, ал. 1 и ал. 4. Съгласно посочената разпоредба, пасища, мери и ливади следва да се предоставят за ползване на собственици или ползватели на животновъдни обекти с пасищни селскостопански животни или на правоимащи, които имат регистрирани животновъдни обекти в съответното землище. Съгласно разпоредбата на § 15, ал. 3 от ПЗР ЗИДЗСПЗЗ, договорите за наем или аренда на пасища, мери и ливади от държавния и общинския поземлен фонд, които не са приведени в съответствие в срока по ал. 1 или 2, се прекратяват от кмета на общината, съответно директора на областната дирекция "Земеделие".

От представеното пред настоящата инстанция Допълнително споразумение № 1 към договор за наем на земеделска земя публична общинска собственост № 48/15.03.2013г., се установява, че сключеният между страните договор за наем на земеделска земя се прекратява, считано от 30.09.2016г., въз основа на чл. 37м, ал.4, т.1 от ЗСПЗЗ във връзка с § 15 от ПЗР на ЗУДЗСПЗЗ. Издаден е и Акт за прекратяване на агроекологичен ангажимент по мярка 214 "АЕП" от ПРСР 2007-2013г. с изх. № 01-6500/6991 от 10.09.2019г., в който е прието, че жалбоподателят е в обективната невъзможност да спази поетия ангажимент за част от площите поради изменението на §15 и чл.37и, ал.1 от ЗСПЗЗ.

Настъпилата законодателна промяна със ЗИД ЗСПЗЗ обуславя прилагането на чл. 47, т. 4 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17.12.2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от ЕЗФРСР и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета, според която разпоредба възстановяване на получената помощ не се изисква, когато неспазването се дължи на форсмажорни и извънредни обстоятелства, както са определени в член 2 от Регламент (ЕС) № 1306/2013. Нормата на чл. 2, § 2, б "е" от Регламента определя неизчерпателно случаите, които могат да бъдат признати като "непреодолима сила" и "извънредни обстоятелства" за целите на финансирането, управлението и мониторинга на ОСП. Именно в тази хипотеза попада и настоящият правен спор. Прекратяването на договора за наем, сключен между задълженото лице и [община] не е по вина на ползвателя, а е следствие от законодателна промяна, която не е била предвидима към датата на подаване на първоначалното заявление. Не е било във възможностите на ползвателя да преодолее последствията от нея чрез надлежно предприети действия. С промяната на чл. 37и ЗСПЗЗ П. Р. П. е бил поставен в обективна невъзможност да изпълни задълженията си за целия срок на ангажимента. Законодателната промяна, освен, че е непредвидима и стои извън волята на ползвателя, рефлектира пряко в неговата правна сфера, доколкото именно нормативното изменение е единствената причина препятствала бенефициера да изпълни поетия ангажимент. Предвид изложеното, следва да се приеме, че настъпилото законово изменение попада в приложното поле на понятието "непреодолима сила". Съгласно предвиденото в съображение 5 от Регламент № 1306/2013, за да се осигури съгласуваност между практиките на държавите членки и хармонизирано прилагане на клаузата за непреодолима сила от държавите членки, в настоящия регламент следва да се предвидят, където е целесъобразно, изключения в случай на непреодолима сила и извънредни обстоятелства, както и неизчерпателен списък с възможни случаи на

непреодолима сила и извънредни обстоятелства, които да бъдат признати от компетентните национални органи. Тези органи следва да вземат решения относно непреодолима сила и извънредни обстоятелства за всеки отделен случай въз основа на относими доказателства и като прилагат понятието за непреодолима сила от гледна точка правото на Съюза в областта на селското стопанство, включително съдебната практика на Съда. По аргумент от цитираното съображение, преценката относно наличието или липсата на непреодолима сила и извънредни обстоятелства следва да се извърши за всеки отделен случай в зависимост от конкретиката на казуса и установените факти и обстоятелства въз основа на представените доказателства.

От т. 60 от решение на СЕС постановено по дело С-343/21 е видно, че задължение на националната юрисдикция е за всеки конкретен случай да прецени дали "невъзможността за бенефициера да продължи да спазва дадено агроекологично задължение заради липсата на сключени споразумения за ползването на съответните земи с други собственици или ползватели на земеделски земи по принцип може да представлява непреодолима сила". Посочено е и при какви условия следва да бъде прието, че е налице тази невъзможност - да се дължи на "извънредни и непредвидими външни за бенефициера обстоятелства, чиито последици не е можело да бъдат избегнати въпреки цялата положена от последния грижа".

В същия смисъл е и формираната съдебна практика на ВАС - Решение № 10004 от 23.10.2023 г. на ВАС по адм. д. № 2840/2022 г.; Решение № 10872 от 28.10.2021 г. на ВАС по адм. д. № 12358/2020 г., Решение № 2507 от 17.03.2022 г. на ВАС по адм. д. № 6791/2021 г. и др.

С оглед изложеното, съдът приема, че обжалваният е издаден в нарушение на материалния закон - чл. 18, ал. 6 вр. с § 1, т. 4, буква "в" от ДР на Наредба № 11 от 6.04.2009 г. за условията и реда за прилагане на мярка 214 "Агроекологични плащания" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. и на чл. 47, т. 3 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), според които фондът не следва да изисква възстановяване на средства поради отчуждаване(преразпределяне) на голяма част от стопанството на земеделския производител, което води до обективна невъзможност за изпълнение на ангажимента. Оспорваният АУПДВ като издаден в нарушение на материалния закон следва да бъде отменен.

С оглед изхода на спора разноски в настоящето производство не следва да се присъждат, тъй като жалбоподателят не е направил такова искане, нито пред АССГ, нито пред ВАС.

Воден от горното, на основание чл.172, ал.2 АПК,Административен съд София-град, Първо отделение, 65-и състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Акт за установяване на публично държавно вземане № 01-6500/6991 от 05.07.2021 г., издаден от заместник изпълнителния директор на Държавен фонд "Земеделие".

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението до страните за постановяването му.

СЪДИЯ :